

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, lieve mensen,

Waarom ging Maria die ochtend eigenlijk naar het graf van Jezus?
We vinden het zo gewoon dit zo te horen of te lezen,
waarschijnlijk omdat het verhaal ons zo vertrouwd is,
omdat we ieder jaar deze bekende woorden horen
en omdat we weten hoe het verder gaat.

Maar als Maria naar het graf gaat,
verwacht ze het in gesloten toestand aan te treffen,
zoals ze het voor sabbat hadden achter gelaten.

Waarom ging ze er heen?
Misschien om zo het gevoel te hebben dichtbij Jezus te zijn?
Misschien omdat dit voor haar de beste plek was,
om deze vroege ochtend even hier te zijn met haar verdriet
over het lijden en sterven van Jezus.
Johannes vertelt het ons niet.

Maar ze gaat, alleen. En het is nog donker.
Letterlijk donker, nog heel vroeg in de morgen, voor de zon op is.
Figuurlijk donker, het donker van verdriet, rouw en dood.
En dan komt ze bij het graf en ziet dat de steen weg is.
Ze gaat onmiddellijk terug naar Petrus en nog een leerling.
Het lichaam van Jezus is kwijt, is weggenomen.
Geen moment komt het in Maria op dat Jezus opgestaan is
en ook de leerlingen bedenken dit niet.

Het is Pasen, de Heer is waarlijk opgestaan,
maar het begint met een wankel en voorzichtig begin,
een begin zonder te weten, een begin
dat vooral door vragen en onzekerheid gekenmerkt wordt.
Geen halleluja nog, geen rotsvast geloof.

Eén enkele, vrouwelijke getuige in een tijd
dat vrouwen niet serieus genomen werden,
niet voor vol meetelden.
Dat is gelijk ook een opvallend verschil
tussen wat Johannes vertelt
en wat de andere evangelisten vertellen:
De andere evangelisten vertellen van twee of meer vrouwen
die naar het graf gaan.

En voor een rechtbank had een getuigenis van 2 of 3 waarde,
al moesten dat dan wel mannen zijn.

Het verhaal van de opstanding zoals Johannes het vertelt
is een verhaal van schoorvoetend, met moeite en in kleine stapjes
ontdekken wat er aan de hand is, ontdekken welk evangelie,
welke goede boodschap er is.

Eerst Maria, die ziet dat de steen weg is
en denkt dat ze, wie dan ook, het lichaam hebben weggenomen.
Dan Petrus, hij zag de doeken maar verder?
Als de andere leerling de doeken ziet,
staat er dat hij gelooft, maar wat dan?
Niet persé de Schriften, niet de opstanding,
geen woord daarover.
Misschien geloofde hij dat er iets was, iets gebeurt was,
zoals mensen tegenwoordig kunnen zeggen,
maar ik geloof wel hoor, dat er iets is, wat dan ook.

Dit aarzelende begin van Pasen,
dat past misschien wel bij ons hier en nu:
in deze ontregelde tijd is een feestgevoel niet persé
vanzelfsprekend.
Misschien kost het u net als mij wel wat moeite
om de vreugde van Pasen te voelen
nu alles anders is dan anders,
nu we ons moeten behelpen met online-vieringen
en andere alternatieven.
Fijn dat het kan, maar niet hetzelfde
als samen in de kerk een dienst hebben.

Maar dat aarzelende begin van het Paasverhaal
en ons improviseren, dat is niet het enige,
dan zou het echt karig zijn.
Zoals Maria door Jezus wordt aangesproken
'Waarom huil je?'
zo mogen ook wij ons door God aangesproken weten,
mogen wij weten dat we gezien worden
in onze zorgen, angsten, verdriet, teleurstelling,
maar ook in onze vreugde en dankbaarheid.

Als we niet meteen voluit kunnen geloven, mag het in stapjes,
zoals Maria Jezus pas herkent als hij haar naam noemt.
En zoals Maria worden ook wij gekend en bij name genoemd.

Houd mij niet vast zegt Jezus tegen Maria.
Die woorden zijn er ook voor ons
maar dan op een andere manier.
Laten wij niet proberen om het opstandingsverhaal
tot in detail te willen doorgronden en ontleden,
zo als het ware Jezus vasthouden, in een hokje stoppen.
We mogen dit geheimenis
van het grootste dat hier gebeurd is, geloven en vieren.
We mogen stapsgewijs ontdekken wat Pasen betekent
en dan misschien ontdekken dat juist nu Pasen
meer dan ooit van betekenis is.

De Tsjechische theoloog Tomáš Halík heeft hierover
een prachtig boek geschreven met als titel
'Raak de wonden aan. Over niet zien en toch geloven.'

Uitgangspunt is het verhaal over Tomas,
die pas kan en wil geloven
als hij de wonden van Jezus heeft gezien, aangeraakt.
Vaak is gedacht dat het hier gaat om eerst zien, dan geloven,
Maar dat is het niet, het gaat om iets heel anders.
Het gaat erom dat de opgestane Heer de gewonde mens is.
Er staat geen volmaakt lichaam op uit het graf,
maar het is het lichaam dat beschadigt is door het leven,
de Opgestane heeft een geschiedenis,
draagt de tekens van wat het leven Hem gebracht heeft.

Zo is het ook voor ons
Mensen zijn veerkrachtig, kunnen een crisis te boven komen,
maar daarmee zijn de wonden van het verleden niet weg,
het verleden wordt niet uitgepoetst.
Je kunt wel met wat je hebt doorstaan,
nieuwe wegen vinden om te gaan, opstaan.
Daarin is Jezus ons voorgegaan.

Zoals in elke crisis, in alle moeilijkheden die een mens
kan tegenkomen in het leven, mogen we weten:
dit is niet het laatste.
We hebben Gods belofte van opstanding en nieuw leven.
Er komen andere, betere tijden,
hier en nu of ergens, later,
het is dat wat we Koninkrijk van God noemen.

Jezus is opgestaan.

Ons is de belofte van opstanding gegeven.
Er zal nieuw leven, vernieuwd leven zijn.

Halík schrijft hierover

'de opstanding is geen gelukkig einde van het verhaal,
maar een uitnodiging en een bevel;
we moeten en mogen niet capituleren voor het vuur van het lijden,
ook als we het niet kunnen blussen.
We mogen ons tegenover het kwaad niet zo gedragen
alsof het het laatste woord heeft.
We moeten niet bang zijn om in de liefde te wonen,
ook wanneer ze naar de maatstaven van de wereld verliest.

Een uitnodiging tot opstaan, een opdracht de liefde te bewaren.
Jezus ging ons daarin voor.

Het is ook waar Jesaja van spreekt:
zoals de knecht van de Heer het geknakte riet niet afbreekt,
en de kwijnende vlam niet dooft,
maar recht brengt voor wie kwetsbaar en beschadigt is.
Zo was Jezus, zo worden wij geroepen te leven.

Hij die ons voorgaat met Pasen
is hij die een licht is voor alle volken,
is hij die blinden de ogen opent,
die gevangenen bevrijdt uit de kerker,
wie in het duister zitten uit de gevangenis.

Moge het zo ook dit jaar voor ons zijn.
Dat we mogen leven in het licht van de Opgestane Heer,
in de deze dagen en al onze dagen.
Amen.